

Адыгеим и Лышъхъэ дин конфессиехэм япащэхэм аукаагъ

Адыгэ Республикэм и Лышъхъэ
Къумпыл Мурат Мыекуапэр Адыгейимрэ я Епархие илашшэ, архиепископэ Тихонрэ Адыгейимрэ Краснодар краимэр арыс быслыымэнхэм ямутие Къэрдэнэ Аскэрбыйрэ Адыгэ Республикэм и Правительствэ и Унэ йошлэгъу зэлукэгъу щадырилагъ.

Зэдэгүүцэлэгтум ильхан республикэм дин зэфшьхаффхэр зылэжхэрэ цыифхэу Ѣылсэухэрэ азыфагу зэгурьоныгъэ-зэдэлэжъенэгъе илтын илофыгъохэм анэсигъэх.

Архиепископырэ муфтиимрэ Къумпыл Мурат къыфэгушуагъях Адыгэ Республикэм и Лышъхъэ зэрэхадзыгъэм фэш ыкки агъэгугъагъа ублэпэшту пэчхэмкүү ылсыгъу къыфэхвунхэй.

Республикэм зэгурьоныгъэ-зэдэгъештээ илтынмкэ дин конфессиехэм йофтхъабзээ зэрхэхэрэм алаа зэрафэрэзэр Адыгейим и Лышъхъэ къыуагъ ыкки талэки а лъэныкъомкэ язэдэлжъенэгъе лягъэктотын мэханэу илэр къыхигъэштэгъ.

«Общественнэ-политикэ зыпкытыныгъэр, Адыгейим Ѣылсэурэ цыифхэу лэпкэ зэфшьхаффхэм къахэкыгъэхэм ыкки дин земэлэгүжигъохэр зылэжхэрэн язэгурьоныгъэ — ахэр къетуухмэнхэм паа тфэлэкыцштэр эзкэ штэн фое. Шылыгъэ, а йошлэнмкэ дин пащэхэм яеклонлакэ мэхъанэшхо илэр Ѣыт, цыифыгъэ шэпхэе даххэм арыгуазэхээз яошлэн зэрэзхашэштэм ахэр дэлжэх. Тэри шытэгъэгүгъе ылсыгъу тыкьышуфхуунэу. Зэклеми а зы пшъерыльыр ары тиэр — республикэм мамырныгъэмрэ зэгурьоныгъэмрэ Ѣыгъэлтэгъэнхэр», — къыуагъ Къумпыл Мурат.

Динлэжхэм яфэнэкъоныгъэхэм анаэ зэрэтирагъэтырэм ыкки чылсыхэмрэ мэшитхэмрэ яшынкэ ылсыгъу зэрафэхуухэрэм алаа республикэм илашшэхэм зэрафэрэзэхэр къауагъ архиепископэ Тихонрэ Къэрдэнэ Аскэрбыйрэ.

Адыгэ Республикэм и Лышъхъэ ипресс-къулыкуу
Сурэтыр А. Гусевым тырихыгъ.

Къумпыл Мурат: Цыифхэм ягущыгъэ анахь шъхъацэу щытын фое

Къольхъэ тын-ыыхынны пэшүеклөгъенмкэ республикэм комиссием зичэзыу зэхэсигъоу тыгъуасэ илгээж зэрищаагъ Адыгэ Республикэм и Лышъхъэ Къумпыл Мурат.

Йофтхъабзээ хэлэжьагъэх АР-м и Къэралыгъо Совет — Хасэм и Тхаматэу Владимир Нарожнэр, федеральнэ инспектор шъхваалэу Сергей Дрокинэр, республикэм и Премьер-министрэ иштээрэлхэр зыгъэцкэлэрэ Наталья Широковар, АР-м и Лышъхъэрэ министрэхэм я Кабинетрэ я Администрации илашшэ Тхаклыщи нэ Мурат, хэбзэхуумэккю къулыкъухэм япащэхэр, нэмүккхэри.

Фэтэрыбэу зэхэт унэхэм ижээжээгъэ гэцэклэжынхэр яшылэгъэнхэм фэлорышлэрэ мылькур амытгынуунмкэ ашлэрэм, анахьэу анаэ зытырагъэхэрэ лъэныкъохэм къатегууцыагъ АР-м хэгъэгүү клоц иофхэмкэ иминистрэ иштээрэлхэр зыгъэцкэлэрэ Александэр Медведевыр. Аш къы-

зэриуагъэмкэ, зипэшэ министрствэмрэ нэмүкк хэбзэхуумэккю ыкки лъыпплэккю къулыкъухэм зэгүүсэхэу гэцэклэжынхэм апэлхувацт ахьщэр амытгынуунм фытегээпсихэгъэ юфтхъабзэхэр рагъэклокыях. Мыщ ылъэныкъохэм бэлдэжшагъэ зэрхэгъагъа агъэунэфыгъэп.

АР-м пэсольшынмкэ, транспортымкэ, пэсуплэ-коммунальнэ ыкки гъогу хъызмэхэмкэ иминистрэу Валерий Картамышевын къызэрэхийгээгъэмкэ, фэтэрыбэу зэхэт унэхэм ижээжээгъэ гэцэклэжынхэр яшылэгъэнхэм фытегээпсихэгъэ программэм изэшшохын зырагъэжагъэм къыщуублагъэу шъолъыр операторын исчет сомэ миллион 209-рэ фэдиз къихагъ, цыифхэм къаулоинэу Ѣыт мылькум ипро-

литихэми мы лъэныкъомкэ яошлэн нахь агъэлтэшиныу къафигъэлтагъ.

— Мы яошлэнхэм апэлхуэрэ ахьщэр цыифхэм къаугою, арышь, гэцэклэжынхэр зэрэлхэрэ, ахэм шуагъау къатырэм, ямыльку зыпэлхуухэрэ лъэныкъохэм ахэр ашыгъозэнхэ фое. Пшъерыльхэр зэшлэхыгъэх зэрхэхурэм хэбзэхуумэккю къулыкъуухэр пытагъ хэльэу лъыпплэнхэм мэхъанэшхо ил, — къыуагъ Къумпыл Мурат.

Къольхъэ тын-ыыхынны пэшүеклөгъенмкэ цыифхэм ыкки граждан обществэм институтхэм олтышшоу алэкэлт хуугъэр къэбар жуугъэм иамалхэмкэ зэлжээшлэгээнхэм фэгъэхийгээ къэгүүшүүгъагъ АР-м лъэпкэ иофхэмкэ, илкыб къэралхэм ашыгъээрэ тилтэлэгъэхэм адьрээ зэлхынгъэхэмкэ ыкки къэбар жуугъэм иамалхэмкэ и Комитет итхаматэу Шхъэлэхъэ Аскэр. Аш къызэриуагъэмкэ, къольхъэ тын-ыыхынны пэуучжыгъэнхэмкэ хэбзэхуумэккю къулыкъуухэрэ къэбар жуугъэм иамалхэмрэ язэхыгъэ мэхъанэшхо ил, аш шолгээшо къеты. Хэбзэхуумэккю къулыкъуухэм зэхашэхэрэ пэшшорыгъэш юфтхъабзэхэр, цыифхэм

хэр зытеонхэ альэкыщ «цыхьешэгъу телефоныр» республикэм ыкки муниципальнэ гъэзэтхэм къыхаутых, телевидением къеты. Джаш фэдэу къольхъэ тын-ыыхынны ылъэнхээ Къэралыгъо автоинспекцием, полицием юф ашыгъызшэхэрэ пашэхэр арых нахыбэрэмкэ зиэннатэ къызэфэзыгъэфедэхээз хэбзэгъэуцугъэр зыукъохэрэр. Ау гъэшэгъоныр, мы аужыре ильэсир пштэмэ, зэупчыгъэхэм янахыбэм ыннатэ зыыгъ пашэхэм альэнхээ Къэралыгъо иамалхэм къархыгъэхээ материалын язэфхэхысыжхэм къызэрагъэлтагъорэмкэ, къольхъэ тын-ыыхынны пэшүеклөгъенхэм фытегээпсихэгъэхэх тхыгъэхэу цыифхэм ыкки граждан обществэм институтхэм къапкырыкыхэрэр мэккэ дэд. Нахыбэрэмкэ ахэр журналистхэм е хэбзэхуумэккю къагъэхэзьыгъэхэ материалых. Арышь, мы лъэнхээ Къэралыгъо гэцэклэхэ хэбзэхуумэккю къулыкъуухэм къэбар жуугъэм иамалхэм зэлхынгъэшэу ади-риэр нахь агъэптиэн фое.

Зэхэсигъом къыщаалэгъэ юфыгъохэм япхыгъэу комиссием хэтхэм унэшшо гъэнэфагъэхэр ашыгъэх.

ТХАРКЬОХЬО Адам.

Вышъхъамысыжъэу адигэ лъэпкъым фэлэжъэгъэ Абрэдж Альмир Нуухъэ ыкъор зэрэгхэмьтыжъыр лъэшшэу гукъау.

Адыгейм иобщественнэ-политикэ щыІэнитъэ ар зыхэхъагъэр зэхъокыныгъэшхохэр хэгъэгум зыщыфэхъущтыгъэ лъэхъаныр ары. Адыгэ Республиктэ щыІэ хуунымкіэ Шофышхо зышлагъэхэм ар ашыщ.

Абрэдж Альмир Нуҳъэ ыкъор Шэуджэн районымкэ къуаджэу Хъатыгъужыкъуае 1945-рэ ильэсым шэкъогъум и 28-м къышыхъуғъ. Дэгъо еджагъ, гурыт еджап!эр дышъэ мэдалькэ къиуухыгъ. Адыгэ къэралыгъо кіэлэгэгъеджэ институтым филологиемкэ ифакультет чахыя, я 3-рэ курсым щеджээ, адыгэхэм ятарихъ нахь куоу зэригъашэ шлонгъо хъульэ. Ау инджылызыбзэкэ ары адыгэхэм къарыкъуагъэм ызыныкъо нахьыбэр зэрэтхыгъа-гъэр. Альмир Къэбэртэе-Бэлькъар къэралыгъо университетым иректорэу Х. М. Бэрбэчым зыуигъякы, яуниверситет щеджэ зэрэшлонгъор риуагъ. Ректорым ац ильэу къыфи-гъэцэклагъ. Альмир къыдеджэхэрэ студентхэм ишлэнгъэкэ къаҳэшщыгъ, француз, инджылыз, нэмыц литературам ар дэгъоу ашыгъозагъ, адыгэхэм ятарихъ изэлгэшэн иштыпкъэу пылтыгъ. 1970-рэ ильэсым Къэбэртэе-Бэлькъар къэралыгъо университетыр къизеухым, Тбилиси дэт къэралыгъо университетым иаспирантурэ ар чөхъагъ.

Абрэдж Альмир Йошшэнры зыщыригъэжьагъэр Сыххум ары. Ильяс 12 — 1976-рэ ильэсүм кыщегъэжьагъеу 1988-рэ ильэсүм нэс Абхазын икъэралыгъо научнэ музей иученэ секретарэу Йоф ышлагъ. Кавказым щыпсэухэрэ күшхъяч!эсхэм я Ассамблее, Дунэе Адыгэ Хасэр зэхэзьщагъэхэм ащищ. Зигугуу къесшыгъэхэ организациехэм лъэпкэ зэгурлыоныгъэмрэ зылкыитыныгъэмрэ Темир Кавказым къышуухъумэгъэнхэм илахьышхо хишыхагъ.

Адыгэ быракъэу Адыгеим икъэралыгъо тамыгъэу щитыщтым иэскизрэ имакетрэ научнэ лъапсэ къафэзышынэу зытишэ ралхъэгъагъэр Альмир арбы.

Альмир Адыгейим Кыргъээжыгъ, тарихъ-краеведческэ музеим идиректорэу агъэнэфагъ. Адыгэ Республикаэм и Лъэпкъ музеуу ащ пэшэнгъэ зыдыззэрихъягъэр район музейхэмкі научнэ, методическэ гупчэу хъугъягъэ, Урысые Федерацием имузей пэрыт-

япчъагын джащ фэдиз хъазыр хъуштыгъэ. Адыгейим ипарламент изэхэцэн фэгъэхыгъэ доклад шъхъаIэр къэзышыгъаIэр А. Н. Абрэджыр ары. Р. А. Хъуажыр адыгэхэм афекирэ Джэпсальэм зэфэсым къыштеджэгъагь.

Народнэ депутатхэм яхэку

Ильэпкъкэ Къогъанэ Илагъэп

сызэрафэтхъаусыхэрэр сфя-
южь. Щымы!эжым Тхъэм
джэнэт лъап!э къырет!»

Грузине Абхазын эр язэ-
пэуцужыныгъэ къыкегъечай-
гъэнымкэ, 1оффэр зыпкъ игъэ-
уцожыгъэнхэмкэ бэ зэрээ-
шүүхыгъэр къыдалытээ, Аб-
хазым и Президентэу В. Г.
Ардзинба и Указкэ А. Н.
Абрэджым Абхазым иорден
къыфагъэшьошгъагъ.

Абрэлж Альмир пенсием

Адыгэ Республикаем и Лъэнкъ музеу аиц пэшэнгъэ зыдыззрихъагъэр район музейхэмкІэ научнэ, методическэ гупчэу хъугъагъэ, Урысые Федерацием имузей пэрыйтхэм яреестрэ хагъехъэгъагъ.

гъэмкэ отчет къышишыжбы, иполномочиехэр ыгъэтылтыжыгъэх.

Къэлгъэн фае а лъэхъаным адыгэ лъэпкъым щыщ депутат 44-рэ зэрэхадзыгъагъэр, Адыг Республикаэм и Къэлгъо Совет — Хасэм иде-путатхэм яхэдзынэу 2016-рэ илъэсым йоныгъом и 18-м щылағъэм республике парламентым ичыпіэ 50-м щыщэу чыпіэ 32-р адыгэхэм зэра-шафагъашьвошэгъагъэр.

Адыгейим икъералыгъо та-
мыгъэхэм — къэралыгъо быра-
кым, гимнным, гербым яштэнки
юфыбэ тиреспубликэ а лъэ-
хъаным щызэшшуахыгъ. Адыгэ-
быракъэу Адыгейим икъералыгъо
тамыгъэу щытыщтым иэсскиз-
рэ имакетрэ научнэ лъапсэ
къафэзышынену зыпшъэ раль-
хъэягъээр Альмир ары. Адыгей-
им щыпсэурэ цыиф лъэпкыы-
бэмэ языкыныгъэ итамыгъэу
хъугъэ къэралыгъо быракъыр
1992-рэ ильэсым мэлыльфэгъум
и 25-м аштагь.

1992-рэ ильэсүм ишынхъэй

зэрэштыгээ, абхъязхэмрэ адыгэхэмрэ ялофхэм афэгтэхьыгэ научнэ сессие зэфешхъяфхэм, общественнэ-политикэ яофхэм чангу ахэлжэштыг

Абрэдж Альмир пстэуми цыхъе афишыяштыг. Тхъагъэпцыгъе хэлтывгъэп, нэфэрэйлоу щытыгь, ыгу ильыр занк!эу къынштыг.

Абредж Альмир унэгьо дахээшлэгээ. Ишхъэгъусэү Азэ — Инал-Ипа Ипполит ыпхүүм гуманитар ушэтынхэмкээ Адыгэ республикэ институтэу Кіэрэшэ Тембот ыцлекээ щытыйм бзэмкээ иотдел тоф щишлагь. Адыгэ-абхаз-урыс гущыншалэу Къ. Хь. Мэрэтыкъомрэ ежырпрэ 2013-рэ ильэсэым къизэдьагъэкыгъэм, гущынэ ми-ни 10 фэдиз къызындахьагъэм илахьышхо хишынхагь. Зэшьхъэгъусэхэм акъо Иландрэ апхьо Саидэрэ дахэу зэдаплугъэх.

2017-рэ ильэсүм мэзаем
Азэ идунай үхъожыгъ. Аль-
мири мэзэ заул нылэп аш кэ-
лэ ил сүнжүүцэр.

Дунээ Адыгэ Хасэм, Къэбэртэе-Бэлъкъарым, Къэрэшэе-Щэрджэсым, хы Шуцэ 1ушъом щыпсэухэрэ шапсыгъэхэм я Адыгэ хасэхэм ялтыклохэр, къэзэкъхэр, Абхъазым щыщ лыкло куп А. Н. Абрэджыр иаужырэ гъогу агъэкlotэжынэу Мыекъуапэ къэклоягъэх. Абхъазым и Президентэу Рауль Хаджимби шыгъю телеграммэ изригэхчилгээ

Адыгэхэм хъульфыгъэ хъадэм кіæklo шуціэ тырахъо хабзэ. Альмиркіи а хабзэр аукъуагъэп, ау адигэ лъэпкъым-кіэ ар зэрэзышхъамысыжыгъэр къышушихъатэу klaklom ышхъягъ Адыгэ Республикаэм и Къэралыгъо быракъ тырахъоагъ.

Чүнәнгүй тышыгъэр зыфедизир уаҳұтә тешіл көс нахь кыздугурышты. Абрәдж Альмир ыңғай Мыекуапәрә Хъатыгъұжықъуаерә яурамхәм ащың горәм фаяусының, мыжтобғы фагъаңулының тәфең сәптыта

АЦУМЫЛЖЪ Казбек.
Тарихъ шіэнныгъәхэмкіә
доктор.

«Черкес лъагъо» агъэпсы ашоиғъу

Адыгеим зекіоным зыщегъэушъомбгуягъэнным ыкіи аш федэ къегъэтгъэнным афэгъэхъыгъе. Тофыгъохэм пащхэми, АР-м зекіонымрэ зытъэспэсфыпшэхэмрэкі и Комитети, туроператорхэми нахьыбэрэ зафагъазау ыкіи тегущышэхэу къугъэ.

Джыри юфхэм зэрахбгъэхон пльэкіштим микрокредитнэ компаниеу «Фонд поддержки предпринимательства Республики Адыгея» зыфиорэм щикіогъэ зэлукігъум игъекотыгъеу щигтегущышагъэх.

Зэлукігъур Адыгэ Республикин экономике хэхъони-хэхэмрэ сатуумрэкі и Министерствэрэ мы юфыгъохэмкі Къэралыгъо Советын — Хасэм икомитетрэ зэхэзыща-хэхэр. Аш зекіолц церлохэр, ашшэрэ еджапшэхэм яллы-клохэр, туризмэм хэшагъэхуу тоф зышшэхэр къырагъэблэ-гъагъэх.

Министерствэм макъэ кызыз-ригъэтугъэмкі, туризмэм хальхъашт мылькум икъэгъотын, Адыгеир чыпілэ гъешшэйонену ыкіи зыщегъэспэсфын тем-тэгъэпсхагъеу зэрэштыр цы-фыбэм ягъешшэйенр юфыгъо шхъялэу кызызэрэнхъя-хэрэр аш хагъеунэфыкыгъ. Анахъэу кыыхагъэштигъэхэм ашыщых лъес туризмэм, тарих ыкіи культурнэ кэнхэр зэгъешшэйенхэм къашегъэ-жъагъеу зыгъэпсэсфынмкі, псаунгъэр зыпкы игъеуцо-жъыгъэнымкі, цыфхэм фэло-фешшэ зэфэшхъяфхэр ягъе-гъотынхэ зэрэпльэхъиштим нэ-

сыжъеу республикэр зэрете-гъэлсхагъягъэр.

Мыекъопэ районым хэхъони-хэхэр юфьашынхэ зэрэпльэ-кыштим, Кавказскэ биосфер-нэ заповедникым цыфхэр нахьыбэу къеклонхэу зэрбгъэ-нэцштхэм, ар амушшоиным зэрэфбгъэсэштхэм афэгъэ-хыгъе-хэхэр юфхъабзэхэр зэрэбгъэцкэштхэм атегущыла-гъэх. Псы йэзэгъухэмкі ти-шольыр бай. Ахэр чычлэгъым кызызшычиутире чыпілэхэр зетебгъэпсхагъэхэм, цыфхэр кызызэрякіолцэштхери къалагъ.

Зеклон хъызметим иофы-шлэхэм зэлукігъум къыхаль-хэгъэ юфыгъуакір зэкіеми ашоигъашшэйонигъ. Ахэм къу-шхъэм «Черкес лъагъу» зы-фиорэ туристическэ маршру-тыр кызызшыуахы ашоигуу. Ар Краснодар кыышжэу хы-лушшом нэсэу зэхашену фаях. Лъагъор Мыекъуалэ, Гъозэры-пльэ ыкіи Лэгъо-Накъ тешшом апхырыкіу, Красная Поляна зыфалорэ чыпілэм нэсэу щы-тишт.

Зытегущышэхъэ юфыгъохэм ашыщых Шхъэгугаш инэпкъхэм зыплтыхъаплэ чыпілэхэр ашышигъэнхэр, кафехэр, сабый-

хэм апае аттракционхэр ашы-гъэуцгъэнхэр. Адыгэ куаум и Мафэ ильэс къэс хагъеу-нэфыкышт, ар зэрэрахыэр цыфхэм арагъельэгъущт ыкіи арагъашшэшт.

Мыекъопэ ушэтыпэ станци-ем мышэрыс чыгхэр, нэмийк-хэу Адыгеим фэшхъаф кы-щымыкыхэрэр зыщипльэгъущт дендрарие кызызшыуахы ашои-

гъу. Лъэпкь музей минерал зэфэшхъафхэр кыщаагъэль-хэхэм, самолетхэр ыкіи исп унхэр зыдэшшэхэм туристи-ческэ-зигъэпсэсфыпэ чыпілэхэр кыщаагъэуахыхэм, цыфхэмкі дэгүү. Зэлукігъум хэ-лэжагъэхэр тапэкли зэхэгү-щышэхъэхэе, ялуу яши зэхэ-лэй, юфыгъоу агъэнэфагъэ-хэр зэшшуахынхэу зээзгыгъэх.

Зеклохэм джыри къахэхъуагъ

Зэгъунэгъу субъекти-тум, Адыгеимрэ Красно-дар краимрэ, зыгъэпсэ-фыгъо гъэмэфэ уахутэм зэфэхъысжхэр фэшы-гъэнимкі eklonlanlэу кы-фагъотыгъэр кіе. Зеклон хъызметим испециалист-хэр зэгъусэхэу ашэу пы-хьюу Шхъэгугаш къуа-шохэмкі къехъягъэх. Юф-хъабзэр тиреспублике щыкыгъагъ. Джаш фэдэу зэкіогъуху ильэсими къя-гъэштигъэхъэ ашыгъэхэм атегущыла-гъэх. Цыфхэр нахьыбэу краими республикоми къяшшэлгэхэнхэм-рэ зеклон амалхуу ялхэр нахь игъекотыгъеу зэрэ-гъэфедэштхэмрэ зэрэ-гүүштигъэхэм мэхъене ил эптынэу щит.

Адыгэ Республикам зекіонымрэ зыгъэпсэфы-зеклониц къахэхъуагъ.

— Анахъэу зишшагъеу сэ слытэрэр, — elo И. Къэлэшбаом, — гум къинэжкырэ ху-гъэ-шлэхъэ туризмэм ты-нахэ зэрэтедгъетырэр ары. Адыгэ куаум, къужьым, къэбым ямафэхэр хэд-гъэунэфыкыхэ хуумэ, цыфхэм кызызхъяхъэхэрэм япчагъэ ильэс къэс кы-хэхъо.

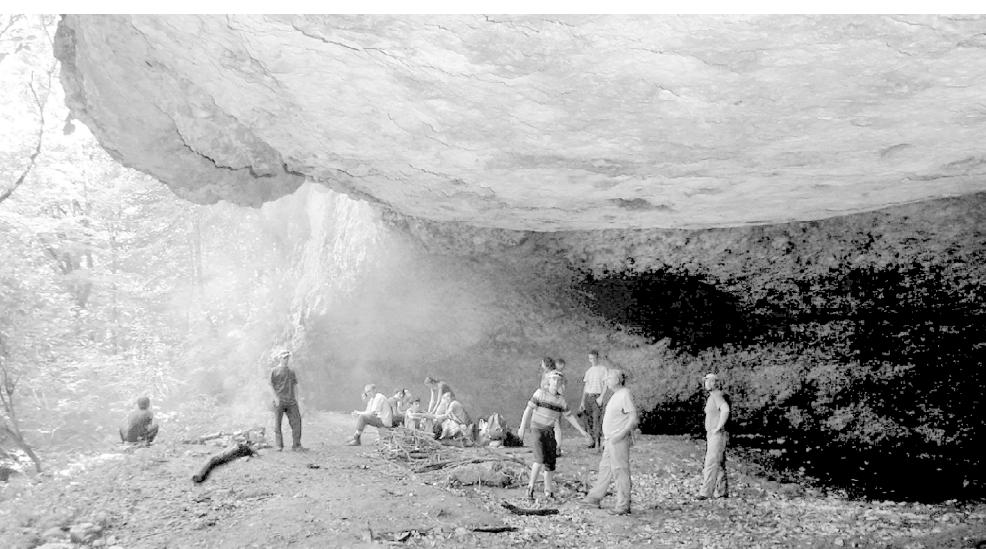
Анахъэу зишшагъеу сэ слытэрэр, — elo И. Къэлэшбаом, — гум къинэжкырэ ху-гъэ-шлэхъэ туризмэм ты-нахэ зэрэтедгъетырэр ары. Адыгэ куаум, къужьым, къэбым ямафэхэр хэд-гъэунэфыкыхэ хуумэ, цыфхэм кызызхъяхъэхэрэм япчагъэ ильэс къэс кы-хэхъо.

Адыгэ Республикам зекіонымрэ зыгъэпсэфы-

фэдиз цыф къякіолгэгъах. Джыри мэфэ фабэхэр еты-фэкі пчагъэхэм хэхъонеу мэгүүгъэх. Адыгеим зыщы-зигъэпсэфыгъэхэри 2016-рэ ильэсийм къякіогъагъэхэм анахъибэ мэхъуух. Бэ-машшэу Адыгеим адыгэ куаум ия VII-рэ шольыр фестивалэу щылагъэхэм изакью нэбгырэ мини 10 фэдиз къякіолгэгъагъ. Мэфэ-кыр гъэшшэйонену къялагъэ, куаум нэмийкэу лъэпкь шынхэр зыфэдэхэр хва-кіхэм зэрагъашшэгъэх.

Адыгеим икъушхъэхэр зыльэгъуягъеу зыгу ри-мыгъыгъэ цыф щылэн фаеп. Зекло къякіогъагъэхэм сайт зэфэшхъафхэм тиреспублике фэгъэ-хыгъэхэе къябархэр къара-гъахъэх, чыюопсыр зэрэ-шыкъабзэр къалатэ.

Лэгъо-Накъ юныгъом шыкъошт фестивальми фаехэр зэкі къякіолэн-хэ альэкшын.

«Адыгеим зызыгъэпсэфынену къаклохэмрэ япчагъэ, икъыгъэ ильэсийм елтытыгъэ-мэ, мэгъэ хэхъуагъ — ар проценти 3 — 5-кі нахьыбэ хуугъэ», — къыщиуагъ Адыгэ Республиком зекіонымрэ зыгъэ-псэфыпшэхэмрэкі и Комитет ишаау Къэ-лэшьэо Инвер гъэмэфэ зыгъэпсэфыгъор Адыгеим зэрэшкіогъэ шыкіэм кіэух къыфишшыз.

Къушхъэм зыщагъэпсэфынэр зикіас-хэм апае ятюнэрэу мэфэкі зыгъэпсэфы-гъо мафэ тиреспублике щызхашшэх. Аш чыптыгъум и 14 — 15 мафэхэм Лэгъо-Накъ къэхэм тешшом щыкъошт. Мэфэкын шы-лэхъыр бжыхъэ фестивалэу «Лэгъо-Накъ-2017-кі» еджагъэх.

Адыгэ Республикам зекіонымрэ зыгъэпсэфыпшэхэмрэкі и Комитет ма-къэ кызызригъэлрэмкі, цыфхэм зыщагъэпсэфы-нэу къыхахыгъэр Адыгеим ичыпілэ анах дахэхэм ашыщ. Лэгъо-Накъ хы кылум метрэ 1700-кі нахь лъаг. Мэфитум идэхагъэ къэзигъэлэгъо-

рэ сурэтхэмрэ лекі ашы-гъэхэ итепльэхэмрэ ща-щэфынхэ альэкшын.

Джаш фэдэу адыгэ куаум ишын шъэфэу хэлхэр къарагъэлэгъу-щых, Адыгеим къышагъэ-кырэ щаев зидэгъуягъэрэ зилэшшагъэрэ чыпла-бэмэ ашызэлшагъэхэм рагъэшшоштых, фермерхэм къыдагъэлхэрэ шхыны-гъохэм ашыщхэр ашэ-фышуяштых.

Цыфхэм ашоигъэшшэ-гоношт Урысъем щы-цэрило рок-группэу «Калинов Мост» зыфиорэр зэхэзшэгъэ Дмитрий Ревякиним икъэгъэлэгъо-

ни. Аш ёжым ытхыгъэхэм ыкіи къялохэрэ ордхэм цыфхэр ашедэштхын.

Фестивалыр оклофэкі чыпілэ дахэхэм сурэтхэр зэрэтепхыщхэр, къушхъэ маршрут гъэшшэйонхэр къызэрэхэпхыщхэр, тревел-блогхэр къызэрэзэ-липхыщхэр ыкіи зэрэб-гъэфедэштхэр семинархэм къаашалотштых.

Бжыхъэр ипалье иуцо-гъах, ом изытет ошлэ-дэ-мышшэу зыкыззэблхуун ылэкшын. Арышь, зы-гъэпсэфыгъо фестивалым цыфхэр къушхъэм ре-гъэблагъэх. Лэгъо-Накъ къяжэ.

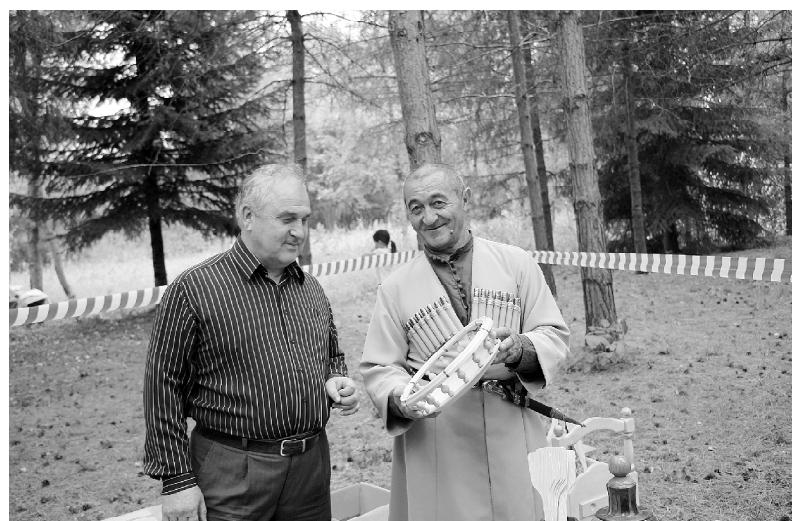

Нэктубгъор зыгъэхъазырыгъэр ШАУКЬО Аслынгуаш.

АДЫГЭ КУЛЬТУРЭМ ИФЕСТИВАЛЬ

Іашлагъэр щыіэнныгъэм щагъэфедэ

Шэнышу зэрэхъугъэу, адыгэ культурэм ифестиваль Хъакунае (Гавердовскэм) дэт Іоффшаплэу «Нанэм» щыкъуагь. Лъэпкым Иэпэласэхэм, ныбжыкъэхэм яшлагъэхэр фестиваль зэнэкъокум кыщагъэльэгъуагъэх. Культурэм иофишлэхэр кыщигүшүйагъэх, кілэдеджаклохэр усехэм кяджагъэх, орэхэр кыауагъэх.

Адыгэ Республикаем лъэпкъиофхэмкі, іекыб къэралхэм ашыгъсэурэ тилъэпкъэгъухэм адирялэ зэхыхынгъэхэмкі ыкы къебар жъугъэм иамалхэмкі и Комитет кілэшакло зыфхъугъэ зэхахъэр лъэпкъ шілжым кылкъыреки. Шъольыр фестивалэу «Іепэласэм» республикэм ирайонхэм, къалхэм къарыкыгъэхэр хэлэжъагъэх.

— Пхъэм, шъом, шекыим, гуччым, фэшхъафхэм ахэшыкыгъэхэр, дышэнидагъэхэр фестивалым кырахыллаагъэх, — кытиуагь Комитетым итхъаматэу Шъхъэлэхъо Аскэр. — Лъэпкъ культурэм зиужын

жынным фэш лъеныхын къуабэ къидэтлъитээзэ фестивалыр зэхэтшагь.

Адыгэ Іепэласэхэр тијагъэхэм ялъагьо дахэу пызыдзэжыгъэхэр, сэнауштыгъэшхо зыхэль цыифхэр тиэхэ хъужыгъэх. Фестивалым кырахыллаагъэхэх пкыгъохэм узыгъаша, пльэпүрэм угъэгушо. Ошадэ кычлахыгъигъэ дышэйкыи тыжын яшлагъэхэм ильес мини 4-м еху аныбжь — Европэм кыщагъотыжыгъэхэ тарихъ пкыгъохэм анахыжых.

Еплыкъэхэр

— Адыгэхъаэл кыкыгъэ Лымыщэкъо Марынет, аш игъусэ пшэшэжъяхэхэм лақъохэм ятамыгъэхэр, лъэпкъ тхыпхъэхэр гъешлэ-

гъонэу къагъэлэгъуагъэх, — кытуватэ археолог цэрылоу Тэу Аслъан. — Анахъэу къыхэзъэцьирэр пшэшэжъяхэхэм сэе дахэхэр ашыгъхэу яшлагъэхэр кызэрагъэльэгъуагъэр ары. Лымыщэкъоху Эммэ, Даринэ сакыщытхуу сшоингъу.

Іепэласэхэм яофишлагъэ уасэ фэзышыгъэ купым хэтигъэхэу Шъеуапцэкъо Аминэт, Стлашью Юрэ, Нэхэе Сайдэ, Нэгъуцу Аслъан, Мэшфешу Нэдждэт кызэрэтауагъэх, фестиваль зэнэкъокум хэлэжъагъэхэр Иэпэласэх, лъэпкъ искусствэр лъагэу алэты.

Дышэнидагъэхэм лъэужхэр зэралхых. Псэушхъэхэм афедэу ашыгъэх сурэтхэр шъуашхэм, тхыпхъэхэм атырадагъэх. Гъобэкуае щыщуу яшьынэ Марыминатэ кілэдеджаклохэр игъусэх. «Іепэласэм икласс» зыфиорэ зэхахъэм дэгъоу зыкыщагъэльэгъуагь. Унагъом ишыкъэтий пкыгъохэр Абрэдж Гощэфырж ышыгъэх. Зэмышьогуу Іуданэхэр, шэкихэр

Мыекъуапэ инароднэ депутатхэм я Совет итхъаматэу Джармэкъо Азмет зэхахъэм гүшүэгъу тышыфхэбуу. Аш зерилтигъэрэмкэ, фестивалым сабыйхэр, зынбыжь хэктолагъэхэр зэуигъакхэх, лъэпкым идехагъэ кызэфалотэн альэкъигь.

Ныбжыкъэхэу Бэрзэдж Асынет, Мирзэ Суандэ, Къумпиль Тлахир, Дэнэжыкъо Муратэ, фэшхъафхэм язэгэшэнхэр зынэныгъэм епхыгъэх.

— Иэпэласэхэр тикилэеягъаджэх, тишигсэх, — кытуватэ Мирзэ Суандэ. — Фестивалым епллынэу игъо имыфагъэхэм тльэгъуагъэр къафэтигъэжыщ.

Исае Анжелэ, Джармэкъо Зуриет, Хъутыжъо Гощынэ, Гумэ Ларисэ къауатэрэр зэфхъысыжьеу нахыпэкии уахтэ къихэкъигь. Бзыльфыгъэхэм ашыгъэшэпхоныр лъэлкъ Иэпэшисэхэмкі адигэхэм яблэкъигъэ лъашэгъуухэр Іупкэу къауатэхээз, неущэр мафэм ягупшигъэхэмкі ухащенным зэрэфхъязырхэр ары.

«Нанэм» ипащэу Нэгъуцу Аслъан фестиваль зэнэкъокум кыхигъэшыгъэр шіэжым цыифир зэрилпүрэр ары. Хабзэм икүлүкүшэхэмрэ Иэпэласэхэмрэ язэдэлжээн зэрэлхийлэгээрэм яофишлагъэхэр кыкылэлхэх. Хъакэм узэрэгтэйхээ хашыкыгъэхэр лъэпкъ шіэжым илотакло.

— Силофшэн сыгу рехы, — кытиуагь Гостэкъо Русльян. — Сызыиэпишагъэш, нэмыкі сэнхьат кыхэсхынэу сифаеп. Бэгъушэ Алый, Гъукіэл Асхъад, Абрэдж Нурдин, Шэуджэн Бисльян, Къуйжъ Къэлълан, нэмыкіхэм ягуалеу Р. Гостэкъом икъагъэльэгъонхэм яплыгъэх.

— Иэпэласэхэр нахыбэрэ ныбжыкъэхэм алдгъэкіштых, лъэужхэр зэзыпххэрэ пчыхъэзэхахъэр зэхэтшэштых, — кытуватэ Адыгэ Хасэм итхъаматэу Лымыщэкъо Рэмэзэн.

Мыекъуапэ щыпсэурэ Уджыхъу Вячеслав фагъашъошагь. Гумэ Ларисэ, Лымыщэкъо Марынет, Исае Анжелэ, Хъутыжъо Гощынэ, нэмыкіхэри кыхагъэшыгъэх.

Концертыр

Журналистэу Беданыкъо Замире зэхахъэр зэрищаагь. Фестивалым иегъэжъэгъу адыгэ быракыр лъагэу щаэтыгь. Быракъ уцышьоу жъогъо 12-р кызыхэлэдыхыкъырэм фэгъэхыгъэ ордэу Андзэрэкъо Чеслав үүсүгъэр Беданыкъо Замире 1эгү кыфытеохээзэ ыгъэжъынчыгь. Адыгэим инароднэ артисткэу Уджыхъу Марынет зипэш кілэцыкъу купэу «Щыгыжъыем» едзыгъохэр кышыгъэх, ордхэр кыуагъэх.

Архивым кыхахыжыгъэх ордэу Шэбатныкъо фэгъэхыгъэу Klyae Зэфэс кылозэ тиратхагъэр зэргиэфэжыни Нэгъой Заур кызыэриуагъэм осэ ин фэтшы. А. Хъуажым, Р. Хяткъом, З. Цышэм адигэ ордхэр дахэу къауагъэх. Пшэшэжъы цыкълоу Хаджэбэекъо Адыгэ Республиком и Гимн фэгъэхыгъэу Мэшбашэ Исхъакъ ытхыгъэм адигабээкъе Іупкэу къеджагь. Сирием кыкылжыгъэ Цэй Нэшлат лъэпкъым зиугъоижынхэм ехъылэгъэ ордэу үүсүгъэр ишхъэгъусэ зэхахъэм кышиуагъ.

Зэхэщаклохэм, адыгэ халыжъохэр зыгъэжъагъэхэм, зыгъохъэхэм зэхахъэр адигабээкъэ зеэзишагъэу Беданыкъо Замире лъашэу зерафэрэзэ

Шъеуапцэкъо Аминэт осэш купым цыцікіэ Иэпэласэхэм къафэгушуагь, шухъафтынхэр аритыжыгъэх. Кілэцыкъуухэр шухъафэу кыхагъэшыгъэх. Апэрэ чыпээр Гостэкъо Русльян кыдиҳыгъ. «Гран-при» зыфиорэ шухъафтын шухъаэр хэр Мамый Русльян, Пэрэныкъо Чатибэ, Мэшфешу Нэдждэт, нэмыкіхэм кыхагъэшыгъ. Опсэу, лъэпкъ фестивалыр Нахыбэрэ тыгъэгушу!

ЕМТЫЛЬ Нурбай.

Сурэтхэр зэхахъэм кыщытэхыгъэх.

